

LIETUVOS KAIMO PARLAMENTO IV-OSIOS SESIJOS R E Z O L I U C I J A

2022 m. balandžio 8 d.

Bistrampolio dvaras, Panevėžio r.

Lietuvos kaimo bendruomenių sąjunga šių metų balandžio 7-8 dienomis sušaukė Lietuvos kaimo parlamento V-ją sesiją. Kaimo parlamentas (toliau – KP) subūrė draugėn aktyvius kaimo žmones iš visos Lietuvos su tikslu: aptarti iškilusius Lietuvos kaimo vystymosi iššūkius ir kartu ieškoti iškilusių problemų sprendimo būdų.

Kaimo parlamento dalyviai, išklausę V-osios sesijos pranešimus apie Viešųjų paslaugų perdavimą nevyriausybiniam sektoriui, Bendruomeninių organizacijų vaidmenį mažinant socialinę atskirtį bei skurdą, Regioninės politikos aktualijas, LEADER ir Sumanių kaimų priemonių įgyvendinimą Lietuvoje, Latvijoje bei Estijoje, taip pat įvertinę bendruomeninių organizacijų atstovų nuomones, konstatuoja:

- Lietuvoje nėra holistinio (visa apimančio) požiūrio į kaimo vietas, bendros kaimo plėtros strategijos, tolygiai finansuojamos iš įvairių Europos Sąjungos fondų (Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF), Europos socialinio fondo (ESF) ir Europos regioninio fondo (ERF) ir kt.) bei nacionalinio biudžeto, o atskirų iniciatyvų finansavimas nepadeda užtikrinti darnaus kaimo vietovių vystymosi.
- kaimo vietovėse nėra užtikrinama galimybė naudotis miestuose įprastomis viešosiomis paslaugomis, trūksta socialinių, kultūrinių bei kitokių paslaugų. Masiškai uždarinėjant mokyklas, sveikatos punktus ir kultūros įstaigas didėja atskirtis tarp kaimo ir miesto.
- įgyvendinant LEADER, Sumanių kaimų ir kitas programas bei priemones pereinamuoju laikotarpiu bei naujame programiniame laikotarpyje, didelis dėmesys jau yra ir bus skiriamas inovatyviems bei sumaniems sprendimams, skaitmenizavimui, tačiau pareiškėjams keliami reikalavimai yra daug didesni nei paramą administruojančioms institucijoms. Pertekliniai reikalavimai atsiskaitant už lėšų panaudojimą, sunkiai įgyvendinami projektiniai įsipareigojimai, perteklinių dokumentų reikalavimas teikiant paraišką, sudėtingas sprendimų, dėl lėšų projektų finansavimui skyrimo, priėmimo mechanizmas daro neigiamą poveikį kaimo lyderių aktyvumui. Pasenusios, nuolat stringančios sistemos, ribojančios perduodamų duomenų kiekį apsunkina projektų administravimą.
- nėra vieningo požiūrio į vietos bendruomeninę organizaciją, kurios veikla paremta savanorišku darbu ir yra daugiafunkcinė. Bendruomeninė organizacija, vadovaudamasi savo priimtinais įstatais ir siekdama tikslų, vykdo veiklas bei iniciatyvas, kurios yra svarbios gyvenant kaimynystėje ir tenkinant viešuosius interesus (advokacija, vietos bendruomenės interesų atstovavimas, pilietiškumo ugdymas, savo vietovės kūrimas ir pan.). Tačiau bendruomeninės organizacijos vaidmeniu yra manipuluojama priklausomai nuo situacijos, o jos indėlis yra sumenkinamas.

Kaimo parlamento V-osios sesijos dalyviai kreipiasi į Lietuvos valstybės institucijas, ragindami daugiau dėmesio skirti skubiam kaimo problemų sprendimui ir kviečia visas šalies ministerijas, joms pavaldžias institucijas bendradarbiauti bei siūlo:

- kuriant programas, strategijas ir pan. dokumentus, apimančius regioninę plėtrą ir pilietines iniciatyvas, realiai įtraukti bendruomenines organizacijas kaip socialinius partnerius;
- diegti kompleksines priemones, kuriomis būtų stiprinamos ir skatinamos vietos bendruomenės organizacijos bei jas vienijančios ir atstovaujančios organizacijos;
- mažinti biurokratizmą bei administracinę našta, diegti sumanias projektų administravimo sistemas;
- programose taikyti lankstesnius rodiklius, vadovautis principu „Sumanumas be rėmų“ arba finansuojant idėją, bet ne projektą, taip išreiškiant didesnę pasitikėjimą bendruomeninėmis organizacijomis, kurios yra savo gyvenamosios vietos kūrėjos;
- gerinti gyventojų e-raštingumo įgūdžius;
- daugiau dėmesio skirti nestacionarių ir bendrųjų paslaugų teikimo per bendruomenines organizacijas plėtrai, nes šios paslaugos gyvybiškai reikalingos senstančiam kaimui;
- griežčiau kontroliuoti socialinių paslaugų sutaupyto lėšų panaudojimą;
- sudaryti galimybę socialiai pažeidžiamiems asmenims, paramos gavėjams patiems rinktis socialinių paslaugų teikėją;
- rengiant savivaldybių socialinių paslaugų planus vykdyti sistemingus paslaugų poreikių tyrimus ir atlikti detalią situacijos analizę bei sudaryti realias galimybes bendruomeninėms organizacijoms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose teikiant socialines paslaugas;
- skatinti kaimo gyventojus užsiimti savanorišku darbu;
- sudaryti jaunimui realias galimybes kurtis kaimiškosiose vietovėse, suteikiant jauniems specialistams palankias sąlygas imtis verslo kaime.

Lietuvos kaimo parlamento V-osios sesijos dalyvių vardu

Virginija Šetkienė

